NARMANLI HAN 'HUZUR' BULACAK

İstiklal Caddesi'nin gizli köşelerindendir Narmanlı Han. Bugünlerde restorasyon dolayısıyla yeniden gündemde. Projenin mimarı Sinan Genim ise net konuşuyor: "Amacım burayı yıkmak değil ayakta tutmak!"

SAMET ALTINTAŞ
s.altintas@zaman.com.tr

Modern Türk edebiyatının muhkem kalesi Ahmet Hamdi Tanpınar, Huzur'u Narmanlı Han'da kaleme alır, bunu biliyoruz. Romanın yayımlanmasından sonra, "Memleketimizde zihnî bir tembellik var. Bir safsata gibi görünecek ama ıstırabsız ve meselesiz yaşıyoruz. Eğer kitap bu tembelliği silmeye yardım ederse mesûd olurum." diye konuştuğu mülakatı da burada vermiş midir acep?

Girizgâhı Ahmet Hamdi ile yapmamızın nedeni, onun sükûnet bahçesini andıran bu tarihî hanın yeniden gündemde olması. Malum, Narmanlı Han'ın epeydir gündemde olan onarımı ile ilgili kapısı çalındı.

Restorasyon faaliyetinin sorumlusu, bugüne kadar birçok başarılı retorasyona imza atan Mimar Sinan Genim. O da itirazlara karşı, Beyoğlu'ndaki ilk işi olmadığını belirtiyor; geçmişinden misaller veriyor üstelik "Gitsinler Pera Müzesi'ne, Galatasaray Kültür Sanat Merkezi'ne, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü'ne baksınlar." Münakaşanın neticesini, iş bittikten sonra hep beraber göreceğiz.

'Beş Şehir' bir han!

Narmanlı Han, 1831 senesinde inşa edilir, yani günümüzden 185 sene evvel. İmparatorluğun zayıfladığı dönemlerdir. Tahtta Sultan II. Mahmud vardır; ancak Kavalalı Mehmed Ali Paşa'nın Mısır Hidivi olarak neredeyse Osmanoğulları'ndan bağımsız bir prens olduğu zamanlardır. 1831-1833 Mısır Savaşı'nın patlak verdiği bir dönemden bahsediyoruz.

Osmanlı, İngiltere, Fransa ve Rusya'dan yardım ister. Onlar da donanma ile Mısır'a yürüyerek; Kavalalı'nın geçici de olsa imparatorluğun itaatine girmesini sağlarlar. İşte, bu tarihlerde tuğlaları konan bina, Rus büyükelçiliğine tahsis edilir. 1880 senesine değin yardıma muhtaçken Rusların, değilken Moskofların resmî işleri buradan görülür. Birinci Cihan Harbi'nin patlak vereceği 1914'e kadar ise Rus hapishanesi olarak kullanılır. 1917 Ekim Devrimi'nden sonra İstanbul'a gelen Rus mültecilerin yurdu olur.

Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren Narmanlı ailesinin özel mülkü olan han, birçok entelektüele ev sahipliği yapar. Mesela az önce yukarıda andığımız Ahmet Hamdi Tanpınar, 1944-1951 tarihleri arasında burada ikamet eder. Huzur'un yanı sıra Sahnenin Dışındakiler, Mahur Beste ve Beş Şehir'i burada yazar. Türkiye'nin ilk kazıma oyma gravür sanatçısı Büyükadalı Aliye Berger'in çalışma ofisi olur. Kendisinden bir sene sonra 1975'te vefat edecek olan şair-ressam Bedri Rahmi Eyüboğlu da buraya yolunu düşürenler cümlesindendir. Bina aynı zamanda II. Meşrutiyet sonrası 1908'de Osmanlı Ermenileri tarafından çıkarılan günlük siyasî gazete Jamanak'ın merkez üslerinden olur.

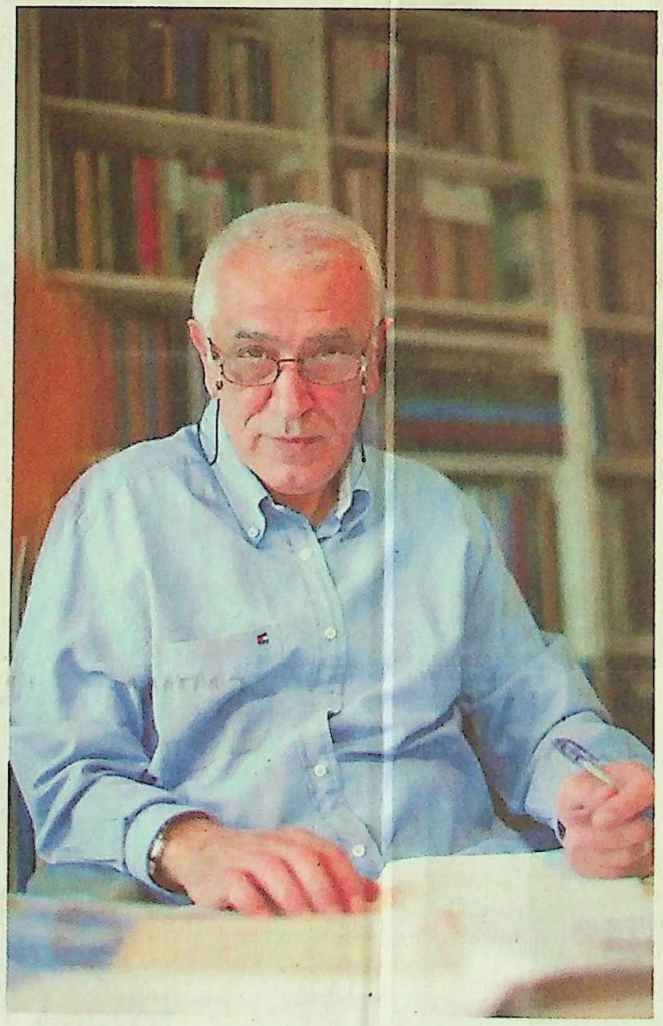

Sinan Genim (Mimar): Narmanlı Han AVM olmayacak!

"Narmanlı Han, gayet güzel ve yerinde bir onarımdan geçecek. AVM vs. olmayacak, içinde sadece şık birkaç restoran olacak. Kaldı ki benim Beyoğlu'ndaki ilk işim değil, muhalefet eden arkadaşların bunu bilmesi icap ediyor. Yakın zamanda söyledim, yine tekrarlayayım: Pera Müzesi, Galatasaray Kültür Sanat Merkezi, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü'nde imzam var. Han'ın eski görüntüsü değişmeyecek, sadece eskiyen yerleri onarıma tabi tutulacak. Bana inanmayanlar gelsin, projeyi göstereyim! Amacım burayı yıkmak değil, ayakta tutmak."

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ